Mind Mosaic

Příručka pro učitele

Projekt Mind Mosaic finančně podpořila Evropská komise.

Obsah

ÚVODEM **3**

SHRNUTÍ **4**

OBSAH VÝUKOVÉHO BALÍČKU **4**

METODICKÝ POSTUP **5**
Shrnutí 5
A. Výběr nejdůležitější kapitoly 6
B. Výběr nejdůležitějšího článku 7
C. Analýza argumentů proč 7
D. Diskuse 8
E. Ilustrace 9

TEXT LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV EVROPSKÉ UNIE **10**

SOUTĚŽ **18**
Keramická dílna 18
Vernisáž 18
Harmonogram 18

ZASLÁNÍ ZPĚTNÉ VAZBY **19**
Zpětná vazba 19
Pomocné administrativní otázky 19
Řešení pošlete 19
Formulář hodnocení 21

KONTAKTY **23**

INSTITUT PAUL-HENRI SPAAK

Úvodem

Cílem projektu Mind Mosaic je otevřít mladým lidem z Evropy cestu k Listině základních práv Evropské unie.

Mind Mosaic je výuková pomůcka pro studenty středních škol (ve věku 15-17 let) určená učitelům občanské nauky a výtvarné výchovy (čtyři hodiny: tři hodiny občanské nauky/společenských věd a jedna hodina výtvarné výchovy).

Tato nová metodika bude v průběhu školního roku 2009–2010 testována celkem ve 300 školách v 5 zemích: České republice, Estonsku, Irsku, Řecku a Rumunsku.

Učitelé, kteří se pilotního projektu zúčastní, se musí zavázat k tomu, že k jeho průběhu a výstupům poskytnou zpětnou vazbu. Zpětná vazba nám poslouží k vyhodnocení projektu a nasměruje nás ke zlepšení v případě jeho pokračování. Jedna škola v každé partnerské zemi, která dodá nejpřínosnější a nepřesvědčivější zpětnou vazbu, vyhraje unikátní cenu – výstup studentské práce se přetvoří do skutečného uměleckého díla – keramické zdi.

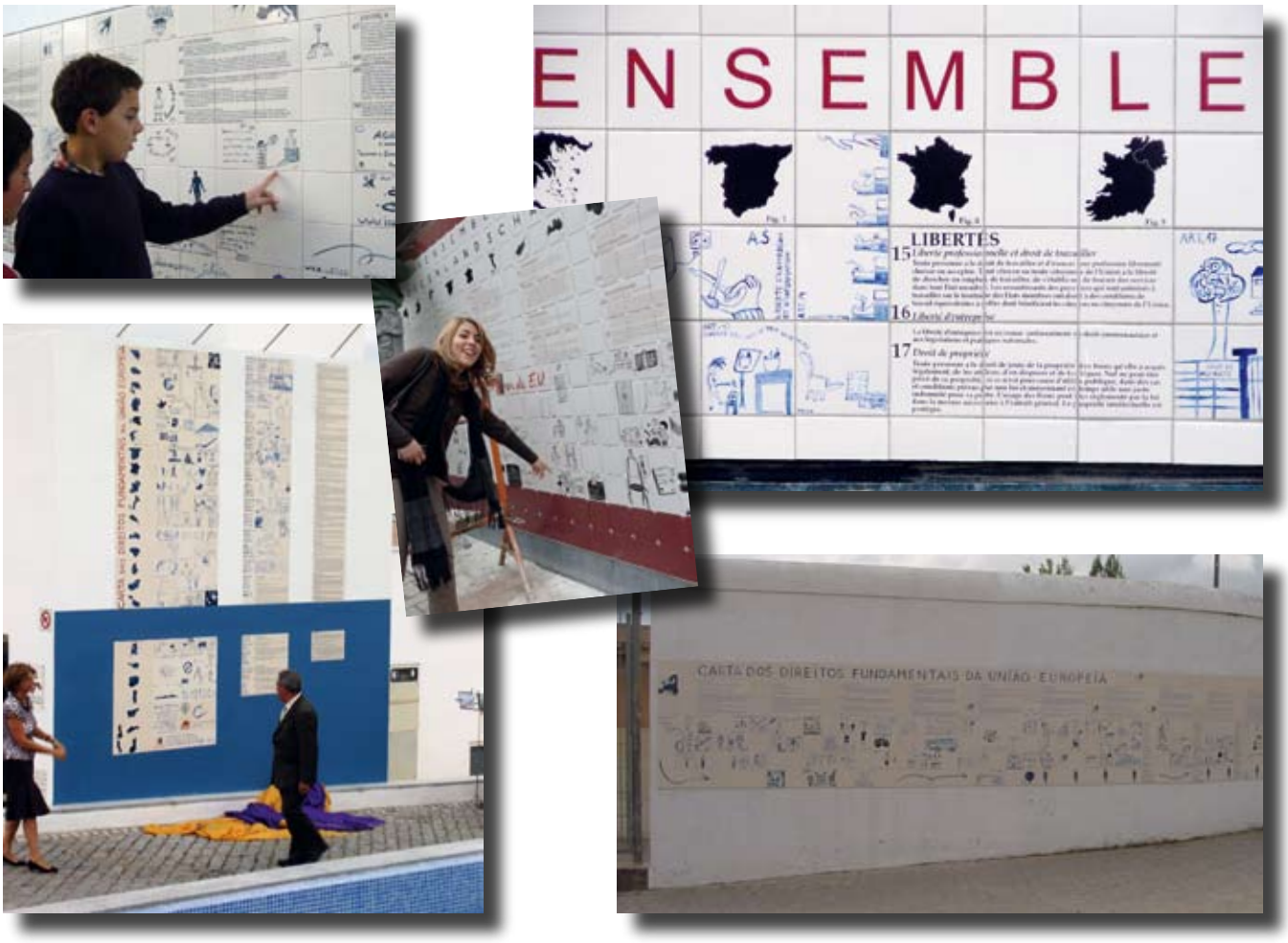

Vítězná škola získá také peněžitou výhru 1 000 EUR. Tyto peníze pak škola může svým jménem darovat neziskové organizaci, která pracuje s dětmi nebo v oblasti lidských práv. Studenti mohou pomoci vybrat obdarovanou organizaci, což jim umožní přemýšlet o dotčené tematice na praktičtější úrovni a vztáhnout získané poznatky k reálnému životu.

Shrnutí

Mind Mosaic je tvůrčí nástroj pro výuku o Listině základních práv Evropské unie. Jeho prostřednictvím se studenti:

- seznámí s hlavními tématy Listiny základních práv Evropské unie,
- objeví hodnoty, které se na Listinu váží,
- zjistí, jak souvisejí hodnoty a lidská práva,
- uvědomí si, jakou důležitost přikládají těmto právům a hodnotám, a to nejen ve společnosti obecně, ale také ve svém každodenním životě a v životě jejich komunity,
- porovnají své reakce a názory se spolužáky a
- do hloubky pochopí význam konceptu občanství a smysl uplatňování jejich vlastních občanských práv.

V závěru nabízené metodiky, která je zaměřená na reflexi a principy občanství, mají studenti vizuálně ztvárnit Listinu základních práv EU. Studenti vyberou článek Listiny, jenž je nejvíce inspiroval, a na „dlaždice“ z kartonového papíru namalují obrázek, který bude vyjadřovat, jak článku porozuměli a jaký pro ně má význam. Tato část přípravy proběhne v rámci hodiny výtvarné výchovy. Dlaždice se pak poskládají a nalepí na velký papír jako Nástěnná mozaika základních práv“, která se může vystavit ve škole jako neobvyklá dekorace.

Pokud škola zvítězí v soutěži, bude papírový model použit jako podklad pro vytvoření skutečné keramické zdi s mozaikou práv. Ta se umístí ve veřejném prostoru (např. na venkovní zeď školy nebo místní radnice).

Obsah výukového balíčku

Tento výukový balíček obsahuje následující:

1. Příručku pro učitele
2. Papírovou mozaiku (rozdělenou na několik částí)
3. Pětadvacet balíčků karet (pro třídu s 25 studenty) seřazených v brožuře, na každé kartě je text jednoho článku Listiny

Učitel by měl počítat s tím, že bude potřebovat 3–4 balíčky papírové lepenky (maskovací páska na malování je nejlepší) a zeď nebo tabuli, na které je karty možné po dobu trvání projektu vystavit.

Metodický postup

Můžete použít jakoukoliv jinou metodu, než navrhujeme níže. Podstatné je, aby si studenti z Listiny vybrali pro ně nejinspirativnější článek, ztvárnili, jak mu rozumějí, na zadní stranu karet ve své brožuře a připevnili ho do papírové mozaiky.

Shrnutí

A. Listina základních práv EU obsahuje šest kapitol: každý student si vybere jednu, která mu připadá nejdůležitější, a vysvětlí proč.

   Třída se shodne na dvou kapitolách, které jsou podle ní nejdůležitější.

B. Studenti si přečtou články ze dvou nejdůležitějších kapitol Listiny: každý student si vybere jeden článek, který mu připadá nejdůležitější, a vysvětli proč.

   Třída se shodne na článku, který byl nejzajímavější v každé kapitole.

C. Učitel seřadí karty kapitol a článků podle pořadí priorit.

D. To poslouží jako vodítko pro diskusi, analýzu a zadání slohové práce za domácí úkol (nebo jiné konstruktivní práce, např. nakreslení obrázku, vytvoření koláže, napsání básně, složení písničky atp.). Nebo mohou studenti najít umělecké dílo, které zobrazuje myšlenky jednoho z článků. To podpoří spolupráci s dalšími vyučujícími (interdisciplinární přístup).

E. Hodina výtvarné výchovy: výtvarné ztvárnění článků Listiny.

Úvodem

Doporučujeme učitelům, aby stručně představili podstatu projektu, vysvětlili studentům, co projekt obnáší. Je možné zároveň představit i základní nosné myšlenky Listiny: důstojnost, svoboda, rovnost, solidarita, občanská práva a spravedlnost, třeba s pomocí analýzy článků v místních novinách, které se těchto témat týkají. Studenti tak začnou o základních hodnotách přemýšlet, ještě než projekt vypukne naplno.

A. Výběr nejdůležitější kapitoly

1 vyučovací hodina + domácí úkol

Cíle: Studenti pochopí smysl každé kapitoly (důstojnost, svoboda, rovnost, solidarita, občanská práva, spravedlnost). Studenti se seznámí s Listinou a začnou přemýšlet o tom, jak je důležitá.

Dovednosti posilované touto aktivitou:
- Čtení a pochopení struktury *právního dokumentu*.
- *Volba* a vyjádření preference.

Materiály: Brožura pro studenty; tabule nebo zeď, lepenka.

Proces:
1. Učitelé se studenty projdou prvních šest stran jejich brožury, na kterých jsou představeny názvy šesti hlavních kapitol Listiny. Učitel by se měl ujistit, že studenti chápou význam každého názvu (důstojnost, svoboda, rovnost, solidarita, občanská práva, spravedlnost). K tomu lze využít články v novinách (viz výše), prezentovat vhodně vybrané obrázky nebo krátký film.
2. Pak učitel studenty požádá, aby každý vybral kapitolu, která mu připadá nejdůležitější. Studenti vytáhnou příslušnou kartu z balíčku a na její zadní stranu napíší několik klíčových slov, která vysvětlí, proč se jim kapitola zdá důležitá.
3. Pak studenti ve dvojicích nalepí svoje karty na tabuli nebo na stěnu ve třídě. Karty je potřeba dát do skupin podle (a) kapitoly a (b) v rámci každé kapitoly podle argumentů proč. (Karty, na kterých jsou uvedené podobné argumenty, se pověsí vedle sebe, kdežto karty, na kterých jsou uvedené odlišné důvody, od sebe budou dále. Tak se snadno objeví převažující argumenty).
4. Učitelé pak společně se studenty spočítají, kolik karet souvisí s kterou kapitolou, a vyberou dvě, maximálně tři nejoblíbenější kapitoly.
5. Učitel rozdělí třídu na dvě poloviny (nebo na třetiny, pokud studenti vybrali tři kapitoly) a požádá každou skupinu, aby si přečetla články v každé vybrané kapitole. To může být i za domácí úkol.
6. Mezi tím učitel přeskládá karty na zdi podle argumentů proč, které studenti sepsali na podporu důležitosti každé kapitoly. Karty, na kterých jsou uvedené podobné argumenty, se pověsí vedle sebe, kdežto karty, na kterých jsou uvedené odlišné důvody, od sebe budou dále.

B. Výběr nejdůležitějšího článku

½ vyučovací hodiny

Cíle: Prohlubování znalostí o Listině základních práv EU a povědomí o jejím významu.

Dovednosti posilované touto aktivitou:
- *Volba* a vyjádření preference.
- *Obhájení* volby a vnímání názorů a argumentů ostatních studentů.
- *Analýza a přestrukturování* různých argumentů.

Materiály: Brožura pro studenty; tabule nebo zeď, lepenka.

Proces:
1. Učitel zahájí hodinu vysvětlením článků, kterým studenti přesně nerozuměli.
2. Pak požádá studenty, aby si z jejich kapitoly vybrali jeden článek, který se jim zdá nejdůležitější. Studenti vytřídí příslušnou kartu a na zadní stranu napíší několik klíčových slov, kterými vysvětlí, proč jim zrovna tento článek připadá tak důležitý.
3. Dvojice studentů umístí svoje karty na zeď ve třídě, ovšem jinam, než visí karty kapitol. Karty se uspořádají do skupin (a) podle článku a (b) v rámci každého článku podle argumentů proč. (Karty, na kterých jsou uvedené podobné argumenty, se pověsí vedle sebe, kdežto karty, na kterých jsou uvedené odlišné důvody, od sebe budou dále. Tak se snadno objeví převažující argumenty).
4. Učitel společně se studenty spočítá karty, které souvisejí s jednotlivými články, a vybere jeden článek v každé kapitole, který studentům vyšel jako nejdůležitější.

C. Analýza argumentů proč

½ vyučovací hodiny

Cíle: Studenti se zaměří na význam jednotlivých článků. Zjistí, že všechny články jsou důležité z podobných nebo dokonce stejných důvodů.

Dovednosti posilované touto aktivitou:
- *Vedení diskuse.*
- Povědomí o tom, že *osamocené názory také mají svou platnost.*
- *Analýza* různorodých argumentů.

Materiály: Brožura pro studenty; tabule nebo zeď, lepenka.

Proces:
1. Učitel umístí karty *článků* vedle karet *kapitol* a přeskupí je podle argumentů *proč*.
2. Následuje diskuze ve třídě:
   - Které argumenty se zmiňují nejčastěji?
   - Jsou některé argumenty osamocené a přesto důležité?
   - Existuje nějaká přímá spojitost mezi argumenty a kapitolami, nebo se podobné argumenty objevují na obhajobu důležitosti článků v různých kapitolách? Lze říci, že tyto články mají něco společného, a pokud ano, co?

Analýza argumentů proč se může přelít v domácí úkol.

D. Diskuse

1 vyučovací hodina + domácí úkol

Cíle: Studenti zváží a promyslí důležitost a dopad Listiny jako celku. Zhodnotí Listinu v celospolečenském kontextu, v kontextu vlastního života, v kontextu evropské integrace atd.

Dovednosti posilované touto aktivitou:
- *Vedení diskuse a prezentace vlastního názoru.*
- *Kritická reflexe* vlastních zkušeností studentů ve vazbě k Listině.
- *Imaginace* jiného světa a *rozhodování o tom*, kterému světu by studenti dali přednost.

Materiály: Papír nebo jiný materiál podle zvolené formy práce (esej, malování, koláž, báseň, píseň atd.).

Proces:
Doporučujeme, aby učitelé uspořádali židle do kroužku, pomáhá to hladšímu průběhu diskuze.

Pomocné otázky:
- 'Listina je dokladem významu všech občanů v demokratické společnosti.' Co si studenti myslí o tomto výroku?
  - Jak se jednotlivé články dotýkají běžného života a zkušeností studentů? Jsou vždy respektovány? Vybavují si studenti – z médií (televize, rozhlas, noviny) – nějaký nedávný případ porušení práv, o kterých Listina pojednává?
  - Dovedou si studenti představit společnost, ve které by některá z uvedených práv neexistovala (např. jak by vypadal svět, kdyby svoboda volby manžela nebo manželky nepatřila mezi základní práva? Nebo kdyby právo na majetek nebylo základním právem?)
  - Jsou studenti objekty, kterých se Listina týká, nebo jsou také jejími subjekty? Jinými slovy, hrají studenti nějakou roli v naplňování a uplatňování práv, které Listina obsahuje? Vyplývají z práv také nějaké povinnosti?
- Listina se obrací na všechny občany Evropské unie. To předpokládá, že hodnoty, ze kterých Listina vychází, jsou společné všem Evropanům bez ohledu na rozdílnost kultury, zvyků a historie. Co si o tom studenti myslí?

Učitelé pak studentům zadají slohovou práci na jedno nebo více témat, která otvírají výše uvedené otázky, případně se k nim mohou vyjádřit jakoukoliv jinou formou (kresbou, malbou, koláží, básní, písní atd.).

E. Ilustrace

1 vyučovací hodina (výtvarná výchova)

Cíle: Na základě diskuzí a vědomostí získaných v předcházejících hodinách studenti vyjádří vlastní porozumění Listině a jejího významu výtvarným dílem.

Dovednosti posilované touto aktivitou:
- *Redukce* komplexního tématu na jednoduchý a jednoznačný obrázek.
- *Používání symbolů.*
- *Vytvoření vlastního symbolického* jazyka.

Materiály: Brožury pro studenty; černé tužky, černé fixy, papír.

Proces:
Studenti vyberou článek, jenž je nejvíce inspiroval, a namalují obrázek, který bude vyjadřovat, jak článku porozuměli a jaký pro ně má význam.

Obrázek se kreslí na zadní stranu karet v brožurách pro studenty:
- Kresby musí být nakresleny výhradně obyčejnou tužkou a pak obtažené černým inkoustem/fixem (aby byla možnost kresbu upravovat).
- Studenti by na své kresby měli používat silnější tužky nebo fixy, aby byly práce dostatečně viditelné a čitelné při nafocení.
- Jeden obrázek může být maximálně přes 4 karty.

Dokončené obrázky se pověsí na zeď do společné nástěnné mozaiky, která poslouží jako dekorace ve škole. Logo školy by v mozaice nemělo chybět.

Text Listiny základních práv Evropské unie

HLAVA I: DŮSTOJNOST

Článek 1
Lidská důstojnost
Lidská důstojnost je nedotknutelná. Musí být respektována a chráněna.

Článek 2
Právo na život
1. Každý má právo na život.
2. Nikdo nesmí být odsouzen k trestu smrti ani popraven.

Článek 3
Právo na nedotknutelnost lidské osobnosti
1. Každý má právo na to, aby byla respektována jeho fyzická a duševní nedotknutelnost.
2. V lékařství a biologii se musí dodržovat zejména:
   - svobodný a informovaný souhlas dotčené osoby poskytnutý zákonem stanoveným způsobem;
   - zákaz eugenických praktik, zejména těch, jejichž cílem je výběr lidských jedinců;
   - zákaz využívat lidské tělo a jeho části jako takové jako zdroj finančního prospěchu;
   - zákaz reprodukčního klonování lidských bytostí.

Článek 4
Zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu
Nikdo nesmí být mučen ani podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

Článek 5
Zákaz otroctví a nucené práce
1. Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.
2. Od nikoho se nesmí vyžadovat, aby vykonával nucené nebo povinné práce.
3. Obchod s lidmi je zakázán.

HLAVA II: SVOBODY

Článek 6

Právo na svobodu a bezpečnost

Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost.

Článek 7

Respektování soukromého a rodinného života

Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.

Článek 8

Ochrana osobních údajů

1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
2. Tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.
3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán.

Článek 9

Právo uzavřít manželství a právo založit rodinu

Právo uzavřít manželství a založit rodinu je zaručeno v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon těchto práv.

Článek 10

Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání

1. Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevovat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním úkonů a zachováváním obřadů.
2. Právo odmítnout vykonávat vojenskou službu z důvodu svědomí se uznává v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon tohoto práva.

Článek 11

Svoboda projevu a informací

1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.
2. Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být respektována.

Článek 12

Svoboda shromažďování a sdružování

1. Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými na všech úrovních, zejména pokud jde o záležitosti politické, odborové či občanské, což zahrnuje právo každého zakládat na ochranu svých zájmů odbory a vstupovat do nich.
2. Politické strany na úrovni Unie přispívají k vyjadřování politické vůle občanů Unie.

Článek 13

Svoboda umění a věd

Umělecká tvorba a vědecké bádání nesmějí být omezovány. Akademická svoboda musí být respektována.

Článek 14

Právo na vzdělání

1. Každý má právo na vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání.
2. Toto právo zahrnuje možnost bezplatné povinné školní docházky.
3. Svoboda zakládat vzdělávací zařízení při náležitém respektování demokratických zásad a právo rodičů zajišťovat vzdělání a výchovu svých dětí ve shodě s jejich náboženským, filozofickým a pedagogickým přesvědčením musí být respektovány v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují jejich výkon.

Článek 15

Právo svobodné volby povolání a právo pracovat

1. Každý má právo pracovat a vykonávat svobodně zvolené nebo přijaté povolání.
2. Každý občan Unie může svobodně hledat zaměstnání, pracovat, usadit se nebo poskytovat služby v kterémkoli členském státě.
3. Státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členských států, mají nárok na stejné pracovní podmínky jako občané Unie.

Článek 16

Svoboda podnikání

Svoboda podnikání se uznává v souladu s právem Unie a vnitrostátními zákony a zvyklostmi.

Článek 17

Právo na vlastnictví

1. Každý má právo vlastnit zákonně nabytý majetek, užívat jej, nakládat s ním a odkazovat jej. Nikdo nesmí být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Užívání majetku může rovněž být upraveno zákonem v míře nezbytné z hlediska obecného zájmu.
2. Duševní vlastnictví je chráněno.

Článek 18

Právo na azyl

Právo na azyl je zaručeno při dodržování Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967 a v souladu se Smlouvou o Evropské unii a Smlouvou o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy“).

Článek 19

Ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání

1. Hromadné vyhoštění je zakázáno.
2. Nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn ani vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

HLAVA III: ROVNOST

Článek 20

Rovnost před zákonem

Před zákonem jsou si všichni rovni.

Článek 21

Zákaz diskriminace

1. Zakazuje se jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.
2. V oblasti působnosti Smluv, a aniž jsou dotčena jejich zvláštní ustanovení, se zakazuje jakákoli diskriminace na základě státní příslušnosti.

Článek 22

Kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost

Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.

Článek 23

Rovnost žen a mužů

Rovnost žen a mužů musí být zajištěna ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci.
Zásada rovnosti nebrání zachování nebo přijetí opatření poskytujících zvláštní výhody ve prospěch nedostatečně zastoupeného pohlaví.

Článek 24

Práva dítěte

1. Děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich blaho. Mohou svobodně vyjadřovat své názory. V záležitostech, které se jich dotýkají, se k těmto názorům musí přihlížet s ohledem na jejich věk a vyspělost.
2. Při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány nebo soukromými institucemi, musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte.
3. Každé dítě má právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s oběma rodiči, ledaže by to bylo v rozporu s jeho zájmy.

Článek 25

Práva starších osob

Unie uznává a respektuje práva starších osob na to, aby vedly důstojný a nezávislý život a podílely se na společenském a kulturním životě.

Článek 26

Začlenění osob se zdravotním postižením

Unie uznává a respektuje právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.

HLAVA IV: SOLIDARITA

Článek 27

Právo pracovníka na informování a na projednávání v podniku

Pracovníci nebo jejich zástupci musí mít na vhodných úrovních zaručeno právo na včasné informování a projednávání v případech a za podmínek, které stanoví právo Unie a vnitrostátní právní předpisy a zvyklosti.

Článek 28

Právo na kolektivní vyjednávání a akce

Pracovníci a zaměstnavatelé či jejich příslušné organizace mají v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi právo sjednávat a uzavírat na vhodných úrovních kolektivní smlouvy a v případě konfliktu zájmů vést kolektivní akce na obranu svých zájmů, včetně stávky.

Článek 29

Právo na přístup ke službám zaměstnanosti

Každý má právo na bezplatné služby zaměstnanosti.

Článek 30

Ochrana v případě neoprávněného propuštění

Každý pracovník má v souladu s právem Unie a s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi právo na ochranu před neoprávněným propuštěním.

Článek 31

Slušné a spravedlivé pracovní podmínky

1. Každý pracovník má právo na pracovní podmínky respektující jeho zdraví, bezpečnost a důstojnost.
2. Každý pracovník má právo na stanovení maximální přípustné pracovní doby, na denní a týdenní odpočinek a na každoroční placenou dovolenou.

Článek 32

Zákaz dětské práce a ochrana mladých lidí při práci

Dětská práce se zakazuje. Minimální věk pro přijetí do zaměstnání nesmí být nižší než věk pro ukončení povinné školní docházky, aniž jsou dotčena pravidla, která jsou příznivější pro mladé lidi, a omezené výjimky.

Mladí lidé přijatí do práce musí práci vykonávat za podmínek odpovídajících jejich věku a být chráněni před hospodářským vykořisťováním a před jakoukoli prací, která by mohla ohrozit jejich bezpečnost, zdraví nebo tělesný, duševní, mravní nebo sociální rozvoj nebo narušit jejich vzdělávání.

Článek 33

Rodinný a pracovní život

1. Rodina požívá právní, hospodářské a sociální ochrany.
2. V zájmu zachování souladu mezi rodinným a pracovním životem má každý právo na ochranu před propuštěním z důvodu spojeného s mateřstvím a právo na placenou mateřskou dovolenou a na rodičovskou dovolenou po narození nebo osvojení dítěte.

Článek 34

Sociální zabezpečení a sociální pomoc

1. Unie uznává a respektuje nárok na přístup k dávkám sociálního zabezpečení a k sociálním službám zajišťujícím ochranu v takových případech, jako je mateřství, nemoc, pracovní úrazy, závislost nebo stáří, jakož i v případě ztráty zaměstnání, podle pravidel stanovených právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.
2. Každý, kdo oprávněně pobývá a pohybuje se uvnitř Evropské unie, má nárok na dávky sociálního

zabezpečení a na sociální výhody v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

3. Za účelem boje proti sociálnímu vyloučení a chudobě Unie uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit, v souladu s pravidly stanovenými právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi, důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky.

Článek 35

Ochrana zdraví

Každý má právo na přístup k preventivní zdravotní péči a na obdržení lékařské péče za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Při vymezování a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.

Článek 36

Přístup ke službám obecného hospodářského zájmu

Unie v souladu se Smlouvami a s cílem podpořit sociální a územní soudržnost Unie uznává a respektuje přístup ke službám obecného hospodářského zájmu tak, jak je stanoven vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

Článek 37

Ochrana životního prostředí

Vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality musí být začleněny do politik Unie a zajištěny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje.

Článek 38

Ochrana spotřebitele

V politikách Unie je zajištěna vysoká úroveň ochrany spotřebitele.

HLAVA V: OBČANSKÁ PRÁVA

Článek 39

Právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu

1. Každý občan Unie má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.
2. Členové Evropského parlamentu jsou voleni v přímých a všeobecných volbách svobodným a tajným hlasováním.

Článek 40

Právo volit a být volen v obecních volbách

Každý občan Unie má právo volit a být volen v obecních volbách v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

Článek 41

Právo na řádnou správu

1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě.
2. Toto právo zahrnuje především:
   - právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout;
   - právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká, při respektování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství;
   - povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí.
3. Každý má právo na to, aby mu Unie v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států nahradila škodu způsobenou jejími orgány nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.
4. Každý se může písemně obracet na orgány Unie v jednom z jazyků Smluv a musí obdržet odpověď ve stejném jazyce.

Článek 42

Právo na přístup k dokumentům

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie bez ohledu na použitý nosič.

Článek 43

Evropský veřejný ochránce práv

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv v případě nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudních pravomocí.

Článek 44

Petiční právo

Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má petiční právo k Evropskému parlamentu.

Článek 45

Volný pohyb a pobyt

1. Každý občan Unie má právo volně se pohybovat a pobývat na území členských států.
2. Volný pohyb a pobyt může být v souladu se Smlouvami přiznán státním příslušníkům třetích zemí oprávněně pobývajícím na území členského státu.

Článek 46

Diplomatická a konzulární ochrana

Každý občan Unie má na území třetí země, kde členský stát, jehož je státním příslušníkem, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou a konzulární ochranu kterýmkoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

HLAVA VI: SOUDNICTVÍ

Článek 47

Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces

Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.

Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován.

Bezplatná právní pomoc je poskytnuta všem, kdo nemají dostatečné prostředky, pokud je to nezbytné k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti.

Článek 48

Presumpce neviny a právo na obhajobu

1. Každý obviněný se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.
2. Každému obviněnému je zaručeno respektování práv na obhajobu.

Článek 49

Zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů

1. Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu. Pokud poté, co již byl trestný čin spáchán, stanoví zákon mírnější trest, uloží se tento mírnější trest.
2. Tento článek nebrání souzení a potrestání za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných zásad uznávaných mezinárodním společenstvím.
3. Výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.

Článek 50

Právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin

Nikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona.

Soutěž

Vzhledem k tomu, že se metodika Mind Mosaic testuje, je pro nás velmi důležité získat od vás zpětnou vazbu – ochota zpětnou vazbu poskytnout je nezbytnou podmínkou účasti v pilotním projektu.

Proto pořádáme mezi školami soutěž, ve které budeme vyhodnocovat nejen faktické výstupy školy, ale také zpětnou vazbu. Hlavním kritériem hodnocení je jak podrobná a konstruktivní zpětná vazba, tak originalita jednotlivých předkládaných materiálů. Nejde nám přitom jen o uměleckou tvořivost, ale také o autenticitu práce studentů (musí být zřejmé, že studenti samostatně a do hloubky promýšleli otázky lidských práv a někam ve svém přemýšlení dospěli).

Podrobnější pravidla hodnocení soutěže jsou k dispozici na webových stránkách projektu.

Kromě peněžní ceny 1 000 EUR **získá vítězná škola skutečnou keramickou zeď: krásné a trvalé umělecké dílo, které bude ve veřejném prostoru ukazovat práci studentů a ilustrovat témata Listiny základních práv Evropské unie.**

Keramická dílna

Projekt Mind Mosaic vyšle do příslušných škol umělce, kteří se specializují na kreslení na keramické dlaždice, aby pomohli studentům převést jejich poznatky a názory zobrazené na papírové mozaice do obrazů namalovaných na keramické dlaždice. Dlaždice se pak vypálí a sestaví na zeď.

Projekt Mind Mosaic poskytne umělce a materiál a také zaplatí zednické práce. Kromě jiných výhod tak projekt umožní studentům, aby se setkali s uznávanými zahraničními umělci a vyzkoušeli si, jak může vypadat mezinárodní spolupráce. Škola se však musí zavázat k následujícímu:

- uvolní studenty na kreativní workshop, který se bude konat v červnu (předběžný program workshopu: 4 dny – pondělí až čtvrtek, 6hodinová setkání 10–15 studentů, každý den by se měli workshopu zúčastnit noví studenti, tzn. celkem se zapojí 40–60 studentů),
- pomůže najít keramickou pec, ve které bude možné dlaždice vypálit a
- najde místo/zeď, která je přístupná veřejnosti a na kterou bude možné dílo/dlaždice umístit, včetně zajištění všech potřebných povolení.

Vernisáž

Projet Mind Mosaic také zorganizuje vernisáž za účasti vedení školy, místních/krajských úřadů a regionálních/celostátních médií, studentů a učitelů. Je důležité, aby škola pomohla s přípravou vernisáže.

Harmonogram

Termín předání zpětné vazby je: 28. ledna 2010
V každé zemi se vyberou tři školy, které navštíví místní partner projektu.
Vyhlášení výsledků soutěže: duben 2010.
Termíny workshopu, instalace a vernisáže se budou domlouvat individuálně s každou vítěznou školou.

Zaslání zpětné vazby

Následným krokem pro učitele je hodnocení projektu.

Zpětná vazba

Vaše zpětná vazba může mít jakýkoliv formát – video, deník, blog, kreativní publikace nebo tištěná zpráva – ale musí obsahovat následující:

- vyplněný formulář hodnocení, viz strana 21,
- ukázkové výstupy vytvořené studenty (kopie esejů, osobních reflexí nebo třeba malba, koláž, báseň, píseň atd.),
- obrázky nebo video dokončené papírové mozaiky a
- jakékoliv další materiály, které dokladují, jak aktivity proběhly a jaké jsou jejich výstupy.

Pomocné administrativní otázky

- Fotografie zdi, na kterou má být keramická plastika případně umístěna (viz níže) společně s vysvětlením, zda je potřeba získat na její umístění stavební nebo jiná povolení a jak tato povolení škola získá. (Jde o veřejnou zeď? Patří škole? Vyžaduje umístění stavební povolení? A pokud ano, je pravděpodobné, že jej škola získá?)
- Prohlášení ředitele školy, že v případě, pokud škola zvítězí, uvolní studenty, kteří se zúčastnili projektu, aby se zapojili do workshopů na malování dlaždic.

Řešení pošlete:

Poštou na adresu:

Generation Europe, o. s.
Vratislavova 59/5
128 00 Praha 2

Nebo e-mailem na aresu:
mozaika@generationeurope.cz

Termín nejzazšího zaslání (rozhodující je razítko z pošty nebo datum v emailu) je: 28. ledna 2010 – doporučujeme se obrátit na Generation Europe, o. s., a přesvědčit se, že vše v pořádku došlo.

Formulář hodnocení

Název školy: .....

Třída: .....

Koordinátor/koordinátoři – učitel/učitelé: .....

Zhodnoťte prosím následující aspekty metodiky Mind Mosaic:

	Nedostatečný/á	v pořádku	velmi dobrý/á
Hloubka, do které byla témata probrána	❒	❒	❒
Souvislost tématu s učivem	❒	❒	❒
Podpora analytických dovedností studentů	❒	❒	❒
Možnost využití této metodiky pro další témata	❒	❒	❒

Kolik se studenti naučili o Listině základních práv Evropské unie?

	Ano	Ne
Pochopili šíři témat, kterých se dotčená práva týkají?	❒	❒
Pochopili význam dotčených práv v každodenním životě?	❒	❒
Pochopili odpovědnost, která z dotčených práv vyplývá?	❒	❒

Které dovednosti studentů pomohl tento projekt nejvíce rozvinout?

.....

.....

.....

.....

Myslíte si, že tento projekt pozitivně ovlivnil jejich žebříček hodnot? Vysvětlete prosím. .....

.....

.....

.....

.....

Proběhly aktivity přesně tak, jak byly navrženy, nebo jste si je upravovali po svém? Pokud ano, jak?

.....

.....

.....

.....

Co se vám na této metodice zvlášť líbilo a proč?

.....

.....

.....

.....

Co byste na této metodice změnili, jak a proč?

.....

.....

.....

.....

Měly aktivity u studentů úspěch? ❒ Ano / ❒ Ne
Proč ano/proč ne?

.....

.....

.....

.....

Jak byste aktivity hodnotili celkově?

❒ nezajímavé
❒ zajímavé
❒ velmi zajímavé

Máte zájem se do Mind Mosaic se studenty příští rok zase pustit? ❒ Ano / ❒ Ne

Kontakty

www.mindmosaic.eu

Místní kontakt v České republice:

Generation Europe, o. s.
Vratislavova 59/5
128 00 Praha 2
www.generationeurope.cz
mozaika@generationeurope.cz

Koordinátor projektu:

Generation Europe Foundation
123 chaussée St. Pierre
B-1040 Brusel
www.generation-europe.org
info@generation-europe.org

Umělecký partner:

Association Inscrire
www.inscrire.com
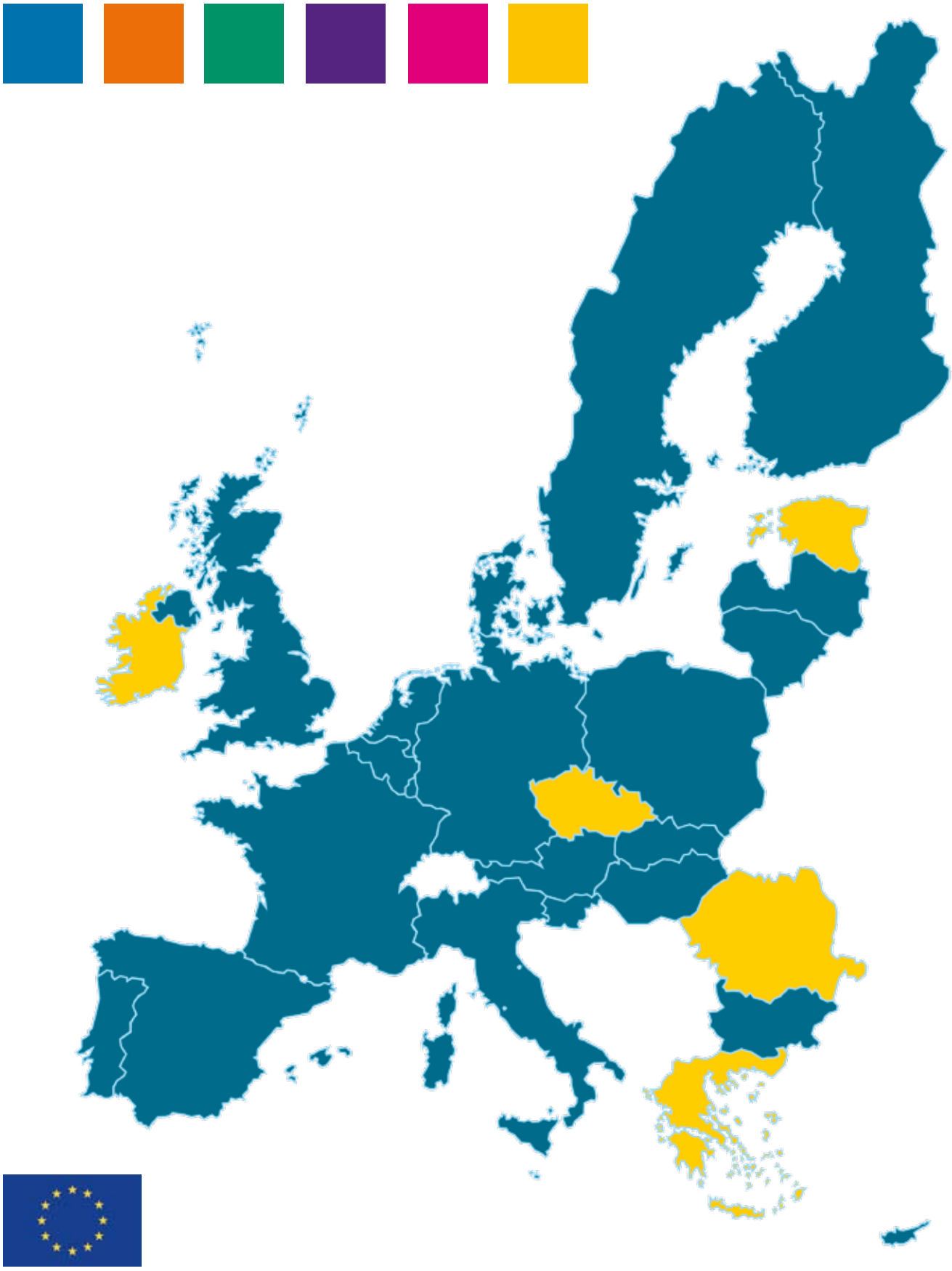
© Pictures: Association Inscrire